Cervixkankerscreening door middel van cervico-vaginale uitstrijkjes in de huisartsenpraktijk: een interventiestudie.

Haio: SCHUURMANS Els , KUL
Promotor:
Praktijkopleider: JANSEN Rudi , MOELANS Ann

Context: Baarmoederhalskanker is een ernstige ziekte waaraan in Vlaanderen nog steeds meer dan 100 vrouwen per jaar sterven. Vroegtijdige opsporing en behandeling is de belangrijkste manier om een mortaliteitsdaling te bekomen. Er bestaat een makkelijk uitvoerbaar en niet-invasief onderzoek om deze kanker vroegtijdig op te sporen, het cervicovaginale uitstrijkje. De aanbevolen screeningsgraad bedraagt 80% en deze wordt niet gehaald. Screening gebeurt voornamelijk opportunistisch en niet georganiseerd.

Onderzoeksvraag: Hoofdvraag: Heeft het versturen van een uitnodigingsbrief een significante verhoging van de deelnamegraad aan het screeningsonderzoek voor baarmoederhalskanker tot gevolg? Bijvragen: Hoeveel vrouwen laten de screening uitvoeren door de huisarts en hoeveel door de gynaecoloog? Hoe vaak wordt een afwijkend resultaat gevonden?

Methode: Deze interventiestudie werd uitgevoerd in Huisartsenpraktijk Maesveld te Hamont. Op basis van de Vlaamse aanbeveling door Domus Medica voor cervixkankerscreening werd de doelgroep bepaald. Na een bepaling van de screeningsstatus voor cervixkanker werd een uitnodigingsbrief verzonden aan die vrouwen die gedurende de voorgaande drie jaren geen uitstrijkje lieten afnemen of waarvan gegevens in verband met screening ontbrak. Na acht maanden werd opnieuw de screeningsstatus bepaald. Naast de datum van het laatste uitstrijkje werden ook de uitvoerder van het uitstrijkje, het resultaat van het uitstrijkje en het advies van de anatoompatholoog genoteerd.

Resultaten: Er werd een doelgroep van 1245 vrouwen bepaald, waarvan er 654 via een uitnodigingsbrief gevraagd werden om een uitstrijkje te laten uitvoeren. Deze interventie had een significante stijging van de deelnamegraad met 31% tot gevolg. Meer vrouwen laten het uitstrijkje uitvoeren door de huisarts dan door de gynaecoloog en dit verschil wordt nog versterkt na het versturen van de uitnodigingsbrief. In 2013 bedraagt het percentage uitstrijkjes waarvoor follow-up noodzakelijk is 15% ten opzichte van 7% in 2012.

Conclusie: Het versturen van een uitnodigingsbrief om vrouwen te motiveren deel te nemen aan cervixkankerscreening blijkt nuttig. Er was een stijging van de deelnamegraad met 31% ?n voor de uitstrijkjes die afgenomen werden, werd ook vaker een verkort herhalingsadvies geadviseerd. Hieruit leidden we af dat effectief de beoogde doelgroep, vrouwen die mogelijks een afwijking hebben, maar zich de laatste jaren niet lieten screenen, daadwerkelijk bereikt werd. Toch bleef ongeveer de helft van de verstuurde brieven onbeantwoord en werd de target van 80% screeningsdeelname niet gehaald. Om in de toekomst dergelijke interventies te kunnen blijven toepassen is het van belang om medische en administratieve gegevens zorgvuldig en gecodeerd te bewaren in het EMD. Dit zal het uitvoeren van toekomstige onderzoeken en interventies vergemakkelijken.